

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH020061

NAZWA
OBSZARU Dzika Orlica

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH020061	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dzika Orlica

1.4. Data opracowania 2006-06	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-09
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 27 lipca 2023 r. w spr. soo Dzika Orlica (PLH020061)

Wyjaśnienia:	Powiększenie - 10.2009 r., Korekta granic - 02.2023 r.
--------------	--

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
16.6082

Szerokość geograficzna
50.144

2.2. Powierzchnia [ha]:
796.99

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL51	Dolnośląskie
------	--------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (99.94
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3220			0.27		M	A	C	A	A
3260			21.81		G	A	C	A	A
3270			0.0		M	D			
6230			38.59		M	A	B	B	B
6430			5.69		G	A	C	A	A
6510			0.0		P	D			
6520			144.58		G	B	C	B	B
7120			0.0		P	D			
7140			23.7		G	A	C	B	B
8220			0.01		P	D			
9110			0.38		G	D			
9180			0.01		P	D			
91D0			4.24		M	D			
91E0			42.9		G	A	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe

- (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1308	Barbastella barbastellus			p				R	M	D			
M	1337	Castor fiber			p					M	D			
F	1163	Cottus gobio			p				R	G	C	A	C	B
F	1096	Lampetra planeri			p				R	G	C	A	C	B
M	1355	Lutra lutra			p	6	10	i		M	C	A	C	B
I	1060	Lycaena dispar			p					M	D			
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p					DD	C	C	C	C
I	6179	Phengaris nausithous			p				P	G	B	B	C	B
I	6177	Phengaris teleius			p				P	DD	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]

N10	14.36
N19	4.49
N17	13.06
N12	68.03
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar ma kształt wąskiego pasa wyciągniętego w kierunku NW-SE i zajmuje fragment doliny rzeki Dzikiej Orlicy w jej górnym biegu, która na całym tym odcinku stanowi granicę państwową z Republiką Czeską. Są to głównie terasy zalewowe, nadzalewowe i dolne partie zboczy doliny o ekspozycji głównie SW. Cały obszar należy do zlewiska Morza Północnego (dorzecze Łaby) – jedyny w Polsce. Szata roślinna obszaru należy do piętra regła dolnego, lecz została w znacznym stopniu przekształcona przez człowieka. Wyjątkowo dobrze wzdłuż Dzikiej Orlicy zachowały się rzadkie w Sudetach siedliska olszyny górskiej, głównie na odcinku doliny między Mostowicami a Lesicą-Kolonia. Jest to jeden z najlepiej zachowanych kompleksów tych zbiorowisk leśnych w Sudetach.

Lokalnie nad dopływami, rzadziej nad samą Dziką Orlicą można spotkać naturalne podgórskie łągi jesionowe. Występują tu również zbiorowiska ziołoroślowych łąk wilgotnych i świeżych łąk górskich o dużym stopniu naturalności. Na skrzydłach doliny występują niewielkie powierzchniowo torfowiska niskie. Mozaikowo występują również zbiorowiska szuwarowe oraz zarośla wierzbowe (stadia seralne sukcesji). Skład gatunkowy flory ma charakter przejściowy między Sudetami Zachodnimi i Wschodnimi, zaznacza się znaczny udział gatunków górskich.

4.2. Jakość i znaczenie

3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków

W obszarze występuje bardzo rzadko notowana do tej pory w literaturze postać siedliska z dominacją lepiężnika różowego *Petasites hybridus* oraz mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea* rosnących na kamieńcach i głazowiskach na brzegu koryta Dzikiej Orlicy. W zaawansowanych fazach sukcesyjnych wkracza wierzb purpurowa *Salix purpurea* tworząca niskie zarośla. Oprócz tych dominantów występują terofity oraz siewki różnych gatunków roślin charakteryzujące się niską żywotnością. Siedlisko „z natury” ma charakter efemeryczny, tzn. jego płyty szybko wykształcają się i ulegają zanikowi w obrębie koryta rzeki, w zależności od aktualnego kierunku procesu geomorfologicznego (akumulacja lub rozmywanie łąch). Siedlisko zajmuje znikomą małą powierzchnię, jednak jest to jedno z kilku znanych stanowisk siedliska w regionie kontynentalnym, stąd jego ochrona w obszarze jest szczególnie istotna dla zachowania geograficznej zmienności siedliska. Poszczególne płyty oceniano – w zależności od występowania gatunków inwazyjnych od stanu właściwego (FV) po stan niewłaściwy (U1), jednak większość płatów jest bez gatunków inwazyjnych. Podstawowe zagrożenia dla zachowania siedliska w obszarze to: inwazja gatunków obcych geograficznie (barszcz Mantegazziego *Heracleum mantegazzianum*, niecierpek gruczołowaty *Impatiens glandulifera*) – pojedyncze osobniki w niektórych płatach, zanieczyszczenie wód Dzikiej Orlicy wskutek eutrofizacji. Stan siedliska oceniono jako bardzo dobry (A).

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)

Całe koryto rzeki Dzikiej Orlicy na długości 29 km od Lasówki do Lesicy uznano za siedlisko 3260. Również 2 potoki w sąsiedztwie obszaru będące lewobrzeżnymi dopływami Dzikiej Orlicy: Tartaczny Potok i Czarny Potok należy zaliczyć do tego typu siedliska w ich ujściowych odcinkach, ze względu na występowanie cech charakterystycznych siedliska (kamienisto-żwirowe dno, obecność zbiorowisk mszaków). Między Lasówką a Mostowicami oraz między Mostowicami i Rudawą występują niewielkie płyty białokwitnących włosieniczników *Batrachium* sp. oraz rzęśli hakowatej *Callitriche hamulata*. Jednak ze względu na dużą szybkość przepływu wody roślinność naczyniowa jest w korycie Dzikiej Orlicy bardzo rzadka. Dominują zbiorowiska mszaków – rozpowszechnione, lecz rozproszony jest na całej długości rzeki zespół zdrojka wodnego *Fontinalium antipyreticae*. Stan siedliska uznano za właściwy (FV) z bardzo dobrą oceną (A) – jest to siedlisko o bardzo istotne dla obszaru. Zagrożenie mogą stanowić próby regulacji niektórych odcinków rzeki, gdzie przepływa przez wsie po stronie polskiej i czeskiej, w tym związane ze stabilizacją granicy państwowej. Tereny zamieszkane generują pewną ilość ścieków bytowych, które powodują (na razie nieznacznie) eutrofizację wód i ich zanieczyszczenie. Niewielkie i tylko lokalne zagrożenie stanowi zajmowanie teras nadrzecznych pod zabudowę (np. w Mostowicach i Lasówce).

3270(*) Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.

Zmiana wartości stopnia reprezentatywności siedliska 3270 w obszarze (z oceny C na D) w wyniku przeprowadzonej weryfikacji w czasie prac terenowych. Siedlisko występuje tylko efemerycznie i przejściowo (na skutek złożenia się czynników antropogenicznych - niski poziom wody w zalewie w Rudawie) w danym roku, nie jest stałym składnikiem obszaru, błędnie zostało uznane za przedmiot ochrony obszaru.

6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie)

Murawy bliźniczkowe są rozproszone na całym obszarze, zwykle w postaci niewielkich powierzchniowo enklaw wśród większych kompleksów łąk. Płaty muraw są często bogate florystycznie, w szczególności płaty suchych kwiatnych muraw na zboczach doliny Dzikiej Orlicy, gdzie liczba gatunków w zdjęciu fitosocjologicznym na powierzchni 25m² przekracza zwykle 30. Ranga w obszarze: Istotna. Z uwagi na niewłaściwą strukturę i funkcję niektórych płatów stan siedliska w obszarze jest niezadowolający (U1), a ocenę ogólną obniżono na dobrą (B). Głównym zagrożeniem jest zaprzestanie wypasu, który w przeszłości był głównym czynnikiem warunkującym powstanie tego typu siedliska i utrzymanie go w dobrym stanie zachowania. Obecnie w obszarze wypas owiec jest szczątkowy (Lasówka), częściej wypasane są krowy (ale i to dotyczy pojedynczych płatów). Większość płatów jest użytkowana rolniczo i koszona razem w przyległym łąkami, niektóre w wyniku nieużytkowania podlegają procesowi sukcesji wtórnej (zwykle powoli zarastają nalotem krzewów i drzew).

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Siedlisko występuje w obszarze często i na całej jego długości, zarówno na terasach zalewowych Dzikiej Orlicy (postać z lepiężnikiem różowym *Petasites hybridus*), jak i potoków będących jej lewobrzeżnymi dopływami (np. Tartaczny Potok w Rudawie), także na brzegach lasów i zarośli (postać z gatunkami góorskimi) zwykle w postaci niewielkich powierzchniowo płatów lub długich i wąskich pasów. Siedlisko reprezentowane jest przez dwa różne podtypy: ziołorośla reglowe z gatunkami góorskimi oraz znacznie częściej występujące w obszarze nadpotokowe ziołorośla lepiężnikowe z lepiężnikiem różowym *Petasites hybridus*. Ze względu na wyniesienie n.p.m. ziołorośla reglowe rozwinięte są jedynie fragmentarycznie i występują na niewielkich powierzchniach w rejonie Lasówki i Mostowic.

Większość płatów jest zachowana w stanie właściwym (FV), dla niektórych płatów w obrębie wsi stan określono jako niewłaściwy z powodu zwiększonego udziału ekspansywnych gatunków nitrofilnych ziół (głównie świerżabek korzenny *Chaerophyllum aromaticum*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*), obecności gatunków obcych (rzadko pojedyncze osobniki barszczu Mantegazziego *Heracleum mantegazzianum*) lub też zaburzonej antropogenicznie powierzchni i niewłaściwych perspektyw ochrony. Niektóre płaty ziołorośli lepiężnikowych znajdujące się w sąsiedztwie szosy biegnącej doliną lub w obrębie wsi są lub mogą być niszczone w wyniku remontu dróg itp. działań. Ocena ogólna została obniżona na dobrą (B).

6510(*) Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Zmieniono dotychczasową ocenę dotyczące siedliska 6510, ponieważ w trakcie prac nad planem okazało się, że nie występuje ono w obszarze (ocena D – nieistotna). W trakcie weryfikacji terenowej w 2012 roku wszystkie płaty łąk zaliczane wcześniej do typu 6510 zakwalifikowano do typu 6520. Niektóre łąki w najniższych położeniach obszaru w Lesicy mają charakter przejściowy między łąkami rajgrasowymi a konietlicowymi, jednak i tam zaznacza się istotny udział gatunków diagnostycznych dla łąk konietlicowych.

6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)

Siedlisko występuje na całym obszarze, głównie na zboczach doliny, ponieważ terasy rzeki zajęte są przez łąki na wilgotnych siedliskach reprezentujące związek *Calthion palustris*. Największe kompleksy łąk górskich znajdują się w obszarze w otoczeniu wsi Lasówka, Mostowice, Rudawa i Lesica. Są to użytkowane ekstensywnie łąki na siedliskach świeżych, niekiedy lekko wilgotnych. Ranga w obszarze: Istotna, ze względu na duże powierzchnie zachowane we właściwym stanie.

Ogólnie oceniono jako U1, ale występują duże kompleksy zachowane we właściwym stanie. Część powierzchni siedliska jest trwale użytkowana rolniczo (regularne koszenie, sporadyczny wypas), na części jednak zarzucono użytkowanie lub została w przeszłości zalesiona (rejon Niemojowa). Problem klasyfikacyjny stwarzają postacie łąk górskich na ubogich siedliskach, z udziałem gatunków diagnostycznych zarówno dla związku *Polygono-Trisetion* i klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, jak i klasy *Nardo-Callunetea*, o charakterze przejściowym do muraw bliźniczkowych położone w najniższych położeniach (Lesica, Lesica Kolonia). Łąki takie zaliczono do siedliska 6520. Obecnie w obszarze w związku z odpływem ludności i

długoletnim porzuceniem użytkowania części powierzchni łąk, równowaga przesunięta jest w kierunku niekorzystnych procesów wzrostu udziału nitrofilnych bylin oraz rozwoju nalotu w nieużytkowanych fragmentach łąk. Z drugiej strony, istnienie mozaiki przestrzennej zarówno stanów zachowania siedliska, jak i sposobów jego użytkowania, umożliwia wykształcenie się różnych postaci siedlisk łąkowych. Zagrożenie stanowi zajmowanie niektórych płątów pod budownictwo mieszkaniowo-pensjonatowe. Ocena ogólna została obniżona na dobrą (B).

7120(*) Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
Zmiana wartości stopnia reprezentatywności siedliska w obszarze (z A na D) w wyniku weryfikacji przeprowadzonej w czasie prac terenowych. Siedlisko nie występuje w obszarze, a jego podanie w wcześniejszym SDF było wynikiem błędnej interpretacji typu siedliska. Zaliczano tu podsuszone torfowisko w południowej części Lasówki, które po weryfikacji terenowej okazało się mieć w rzeczywistości charakter torfowiska przejściowego i zaliczono je do typu siedliska 7140.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)
Siedlisko występuje głównie w północnej części obszaru w rejonie Lasówki, ma to związek z wododziałowym położeniem tej części obszaru i sąsiedztwem dużego torfowiska objętego ochroną w formie rezerwatu przyrody „Torfowisko pod Zieleńcem”. Duży kompleks leśnego torfowiska przejściowego znajduje się na północ od Lasówki, gdzie występuje w kompleksie ze świerczynami na torfie. Mniejsze płąty siedliska występują w kilkunastu innych miejscach na zboczach doliny w obszarach źródłiskowych potoków (Mostowice, Piaskowice, Niemojów), a także na terasach zalewowych rzeki (między Rudawą a Poniatowem). Zbiorowiska na zidentyfikowanych płątach torfowisk należą głównie do związku Caricion nigrae (klasa Scheuchzerio-Caricetea): Sphagno-Caricetum rostratae, zb. Eriophorum vaginatum-Sphagnum fallax, zb. Calamagrostis canescens, Carici canescentis-Agrostietum caninae, Caricetum nigrae i charakteryzuje je duży udział torfowców (dominuje Sphagnum fallax, poza tym S. capillifolium, S. palustre, S. imbricatum) i innych mchów torfowiskowych (Straminergon stramineum, Aulacomnium palustre, Polytrichum commune, P. strictum) oraz niewielkie bogactwo gatunkowe roślin naczyniowych (typowo Carex nigra, C. rostrata, C. canescens, Viola palustris, Eriophorum vaginatum. Charakterystyczną cechą torfowisk niskich i przejściowych w obszarze jest liczne występowanie szczawiu wodnego Rumex aquaticus oraz niekiedy szczawiu domowego R. longifolius). Niektóre płąty torfowisk źródłiskowych na zboczach doliny cechuje mniej kwaśny odczyn gleby i udział gatunków kalcytolerancyjnych torfowców tj. Sphagnum teres i roślin naczyniowych tj. dziewięciornik błotny Parnassia palustris, turzyca pchła Carex pulicaris i koniczyna kasztanowata Trifolium spadiceum – charakter przejściowy do torfowisk zasadowych (siedlisko przyrodnicze 7230). Siedlisko ma istotną rangę w obszarze, a jego ogólny stan zachowania oceniono jako niezadowalający, a ocenę ogólną obniżono na dobrą (B). Taki stan zachowania jest konsekwencją znacznego przesuszenia torfowisk w rejonie Lasówki, które zostało spowodowane wykonanymi w przeszłości (przed wyznaczeniem obszaru) pracami odwadniającymi. Zagrożeniem dla płątów w Lasówce jest zajmowanie ich pod zabudowę pensjonatowo-leśniskową, odwadnianie lub dopływ biogenów z zanieczyszczoną wodą.

8220(*) Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z Androsacion vandellii
Zmieniono wartość stopnia reprezentatywności siedliska w obszarze na nieistotną (D) w wyniku weryfikacji przeprowadzonej w czasie prac terenowych. Zinventaryzowane pojedyncze i słabo reprezentatywne wystąpienia siedliska mają różny stan zachowania, stopień wykształcenia mszysto-paprociowej roślinności naskalnej i niewielką powierzchnię, wobec czego uznano, że są nieistotne dla zachowania zasobów siedliska w skali regionu i kraju.

9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)

W obszarze zidentyfikowano jedynie jeden płąt w złym stanie zachowania, który jest nieistotny dla zachowania zasobów siedliska w kraju. Jego ocena reprezentatywności została utrzymana (D).

9180(*) Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)
W obszarze stwierdzono występowanie tylko jednego płąta tego siedliska priorytetowego, który jest jednak w złym stanie zachowania. Biorąc po uwagę powyższe uznano że to stanowisko nie jest istotne dla zachowania zasobów siedliska w kraju i nadano ocenę reprezentatywności D.

91D0(*)

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Siedlisko priorytetowe. Występuje nad Dziką Orlicą głównie w jej środkowym odcinku w obszarze w postaci pasów podgórskiego łągu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum* (podtyp 91E0-5), rzadziej olszyny górskiej *Alnetum incanae* – podtypu siedliska rzadkiego już w Sudetach. Typowe dla doliny Dzikiej Orlicy są łągi z przewagą olszy czarnej *Alnus glutinosa* (pochodząca zapewne w większości z nasadzeń), ale często regeneruje naturalnie olsza szara *Alnus incana* – naturalny składnik olszyny nadrzecznych *Alnetum incanae* na terenach górskich. Domieszkowo występują w drzewostanie klon jawor *Acer pseudoplatanus* i / lub jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Runo ma charakter ziołoroślowy z dużym udziałem gatunków górskich tj. omieg górski *Doronicum austriacum*, ciemniżyca zielona *Veratrum lobelianum*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, zerwa kłosowa *Phyteuma spicatum*, tojad dzióbaty *Aconitum variegatum*, kozłek bżowy *Valeriana sambucifolia*, jaskier platanolistny *Ranunculus platanifolius*, śnieżyca wiosenna *Leucojum vernum* i inne. Stan zachowania w obszarze ogólnie niezadowolający (U1), mimo dużej powierzchni. Poszczególne płyty zachowane są w różnym stanie, od faz regeneracyjnych olszyny górskiej z młodymi olszami szarymi do postaci silnie zdegenerowanych łągów tworzonych przez wąskie pasy olch czarnych wzdłuż brzegu rzeki. W większości płatów łągów w obszarze zaznacza się istotny udział olszy czarnej w drzewostanie pochodzącej z dawnych nasadzeń i to właśnie wpłynęło w głównej mierze na obniżenie oceny struktury i funkcji płatów do stanu niezadowolającego (U1), a oceny ogólnej na dobrą (B). Perspektywy ochrony siedliska w obszarze są dobre i sukcesja będzie powodować powoli wzrost powierzchni siedliska oraz polepszanie się jego struktury i funkcji. Ewentualnym zagrożeniem dla części płatów może być sąsiedowanie z szosą biegnącą wzdłuż doliny i niszczenie siedliska w trakcie prac remontowych. W przeszłości część teras zalewowych została zalesiona świerkiem, np. między Mostowicami i Rudawą, czy między Mostowicami a Lasówką.

1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Zmiana wartości oceny populacji gatunku 1037 w obszarze (występowanie i istotność zasobów gatunku) została dokonana w wyniku weryfikacji przeprowadzonej w czasie prac terenowych w toku prac nad planem zadań ochronnych. Gatunek nie występuje w granicach obszaru lub jego występowanie jest sporadyczne, wobec czego obniżono jego ocenę stanu zachowania i ocenę ogólną do złej (C). Siedliska i populacja gatunku wymagają uzupełnienia stanu wiedzy.

1060(*) Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Występowanie i istotność zasobów gatunku w obszarze zostały zrewidowane w toku prac nad planem zadań ochronnych. – obecnie nie stwierdzono osobników tego gatunku w granicach obszaru. Uznano, że gatunek ten został wskazany jako przedmiot ochrony na podstawie pierwotnego błędu naukowego (ocena reprezentatywności D).

1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Stan zachowania gatunku w obszarze aktualnie jest właściwy. Liczebność przekracza 5 os./ar. Perspektywy dla przetrwania gatunku są dobre, przy wyeliminowaniu zagrożeń związanych głównie z rozproszonymi źródłami zanieczyszczeń wody oraz zwiększeniem liczby niewielkich stawów rybnych (pstrągowych) w dolinie Dzikiej Orlicy, co przyczyni się do zmniejszenia presji drapieżników na populację gatunku.

1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*

Stan zachowania gatunku w obszarze aktualnie jest właściwy. Liczebność przekracza 3 os./ar. Perspektywy dla przetrwania gatunku są dobre, przy wyeliminowaniu zagrożeń związanych głównie z rozproszonymi źródłami zanieczyszczeń wody oraz zwiększeniem liczby niewielkich stawów rybnych (pstrągowych) w dolinie Dzikiej Orlicy, co przyczyni się do zmniejszenia presji drapieżników na populację gatunku.

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*

Mopek jest gatunkiem nietoperza związanego z lasami. Podczas badań terenowych nagrano jedną sekwencję echolokacyjną gatunku w okolicach zbiornika wodnego w miejscowości Rudawa oraz odłowiono jednego osobnika w okolicach miejscowości Lesica. Z uwagi na to, że badania prowadzono tylko w jednym sezonie stan poznania gatunku w obszarze jest niezadowolający. Z uwagi na niską liczebność populacji uznano, że ma on nieistotną rangę w obszarze (wpis z oceną D)

1355 Wydra *Lutra lutra*

Siedliska wydry w obrębie Dzikiej Orlicy są zachowane na poszczególnych odcinkach w stanie właściwym i

niezadowalającym (ze względu na zróżnicowany charakter linii brzegowej – odcinki półnaturalne i umocnione „twardą” zabudową). W korycie rzeki występuje typowy dla górskich rzek zespół ichtiofauny stanowiący dla wydry bazę żerowiskową o średniej zasobności. Potencjalne zagrożenia dla gatunku to prowadzenie prac umocnieniowych na skarpach brzegowych Dzkiej Orlicy oraz inne formy zabudowy hydrotechnicznej (w tym budowa przegród poprzecznych w korycie rzeki).

1337(*) Bóbr europejski *Castor fiber*

Występowanie i istotność zasobów gatunku w obszarze zostało zrewidowane w toku prac nad planem zadań ochronnych. Ślady bytowania bobra zostały dotychczas stwierdzone na pojedynczym stanowisku w obrębie obszaru. Z uwagi na małą liczebność populacji w obszarze, nie jest ona istotna dla zachowania gatunku w sieci Natura 2000. Wobec powyższego uznano, że gatunek ten błędnie wskazano jako przedmiot ochrony w obszarze (ocena reprezentatywności D).

6177 Modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*

Występowanie i istotność zasobów gatunku w obszarze zostały zrewidowane w toku prac nad planem – obecnie nie stwierdzono osobników tego gatunku w granicach obszaru, jednak w obszarze występują łąki mogące stanowić siedliska ww. gatunku motyla. W związku z powyższym pozostawiono gatunek na liście przedmiotów ochrony obszaru, lecz obniżono jego ocenę stanu zachowania i ocenę ogólną na złą (C).

6179 Modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*

Ogólnie siedliska gatunku na poziomie obszaru są w złym stanie zachowania ze względu na niewłaściwe użytkowanie rolnicze - prowadzące do zanikania rośliny żywicielskiej modraszka nausitous krwiściągą lekarskiego *Sanguisorba officinalis*. Należy jednak podkreślić zróżnicowanie w stanie zachowania poszczególnych płatów siedlisk: od właściwie wykształconych ze stabilnymi warunkami wodnymi do zdegradowanych w wyniku zaniechania użytkowania lub/i przesuszenia.

(*) UWAGA: Siedlisko/gatunek czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punktach 3.1 i 3.2

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	E01.03		b
H	A03.03		i
M	F01.01		o
M	J02.01		i
H	H01		b
H	K04.01		b
L	G02.08		o
M	J02.02		i
L	B07		b
L	D01.02		b
M	K03.04		b
M	J02.03		b
H	K02.01		i
M	H01.08		o
Oddziaływania pozytywne			

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	X		b
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]
Publiczna	Krajowa/federalna
	Kraj
	związkowy/województwo
	Lokalna/gminna
	Inna publiczna
Własność łączna lub współwłasność	
Prywatna	
Nieznana	
Suma	

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Koła W. 1967 Materiały do flory wątrobowców Gór Bystrzyckich Acta Univ. Wratisl. 85-98 62, Pr. Bot. 82. Mikusek R. 1996 Ptaki lęgowe Gór Bystrzyckich Ptaki Śląska 81-114 113. Mikiyaka R. 1972. Die Wälder der böhmischen mittleren Sudeten und ihrer Vorberge (Pflanzensoziologische Studie). Rozpr. Čs. Akad. Věd, Řada Matematických a Přírodních Věd, Academia, Praha. 1-162 82(3)4. Procházka F. 1977 Květena. [in:] Z. Roček (ed.). Příroda Orlických hor a Podorlicka. Státní zemědělské nakladatelství, Praha. 337-4025. Pročków J., Szelań Z. 2002 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Bystrzyca Kłodzka (manuskrypt) Na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Ochrony Przyrody we Wrocławiu, "Fulica" Jankowski Wojciech 6. Smoczyk M. 2002-2006. Dane niepublikowane. 7. Smoczyk M. 2004 Rzadkie i zagrożone gatunki roślin naczyniowych Gór Bystrzyckich i Orlickich (Sudety Środkowe). Przyr. Sudetów 19-28 78. Smoczyk M. 2005 Rzadkie i zagrożone gatunki roślin naczyniowych Gór Bystrzyckich i Orlickich (Sudety Środkowe) – cz. 2. Przyr. Sudetów 16-34 89. URS Polska Sp. z o.o. Dokumentacja Planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dzika Orlica PLH020061 w województwie dolnośląskim.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	99.94				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Góry Bystrzyckie i Orlickie	*	99.94

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Adres:	Polska Al.Jana Matejki 6 6 50-333 Wrocław
Adres e-mail:	sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzika Orlica PLH020061 ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzika Orlica PLH020061 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r., poz. 2342 i z 2017 r., poz. 5439). Link: https://edzienniki.duw.pl/legalact/2014/2342
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)